

Samordningsmisslyckanden – ett växande hot mot välfärden?

Nya Perspektiv Seminarium
Sunne, Värmland, 2 – 3 maj 2024
Docent Mats Tyrstrup

Omvandlingen av vårt samhälle – hur då?

Informationssamhälle?
Kunskapssamhälle?
Tjänstesamhälle?
... med flera förslag ...

**Från ett komplicerat samhälle till
ett komplext – och mindre förutsägbart!**

The
V
U
C
A
World

Karaktäristiska:
Volatility (Instabilitet)
Uncertainty (Osäkerhet)
Complexity (Komplexitet)
Ambiguity (Mångtydighet)

Omvandlingen av vårt samhälle – hur då?

Informationssamhälle?
Kunskapssamhälle?
Tjänstesamhälle?
... med flera förslag ...

**Från ett komplicerat samhälle till
ett komplext – och mindre förutsägbart!**

The
V
U
C
A
World

Karaktäristiska:
Volatility (Instabilitet)
Uncertainty (Osäkerhet)
Complexity (Komplexitet)
Ambiguity (Mångtydighet)

DÅ ...

Förbättrat pensionssystem

Fler semesterveckor

**Samhället levererar inte lösningar
på de stora frågorna längre!**

Miljonprogram

ETC ...

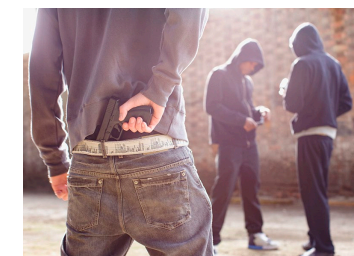
NU ...

Ungas psykiska hälsa

Gängkriminalitet

Utsatta områden

ETC ...

DÅ ...

Förbättrat pensionssystem

Fler semesterveckor

**Samhället levererar inte lösningar
på de stora frågorna längre!**

Miljonprogram

ETC ...

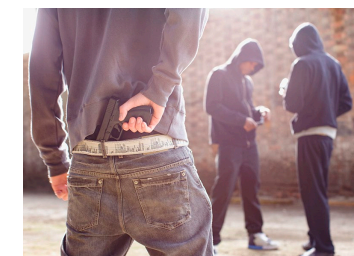
NU ...

Ungas psykiska hälsa

Gängkriminalitet

Utsatta områden

ETC ...

DÅ ...

Förbättrat pensionssystem

Fler semesterveckor

Utbyggd barnomsorg

Miljonprogram

ETC ...

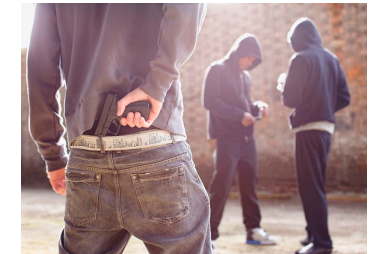
NU ...

Ungas psykiska ohälsa

Utanförskap

Gängkriminalitet

Utsatta områden

Den gemensamma nämnaren
är samordningsmisslyckanden

Kvinnan i det organisatoriska mellanrummet

Mars 2015

"Det är aldrig någon som gör något fel. Aldrig. När man så att säga spårar bakåt. Det är ingen som har gjort något fel."

Hon hamnade mellan stolarna kan man säga. [...] Jag kan inte behålla henne. Jag har inget lagligt stöd för det.

Integrationslogiker

Hierarkisk integration (1900-talet)

"Dela upp" → Enheter → Gränser

Organisatoriska mellanrum

Organisation

Nätverks- & processintegration (2000-talet)

"Foga samman" → Relationer → Sammanhang

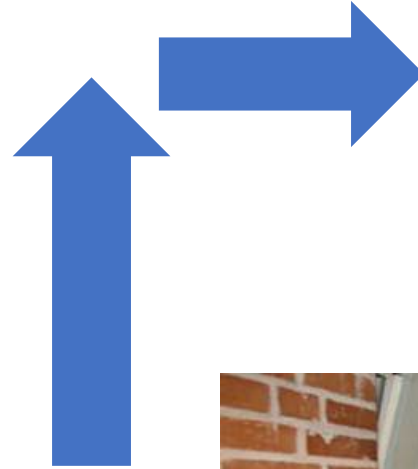
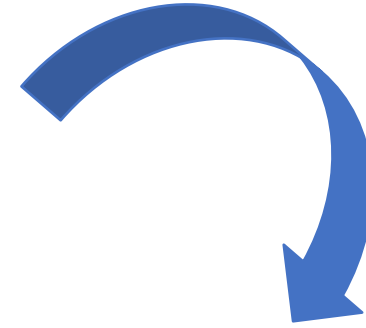
Organisera

Organisatoriska mellanrum runt förskolan Brunnens

Mellanrum på Sahlgrenska universitetssjukhuset

Integrationslogiker

Hierarkisk integration (1900-talet)

"Dela upp" → Enheter → Gränser

Organisatoriska mellanrum

Organisation

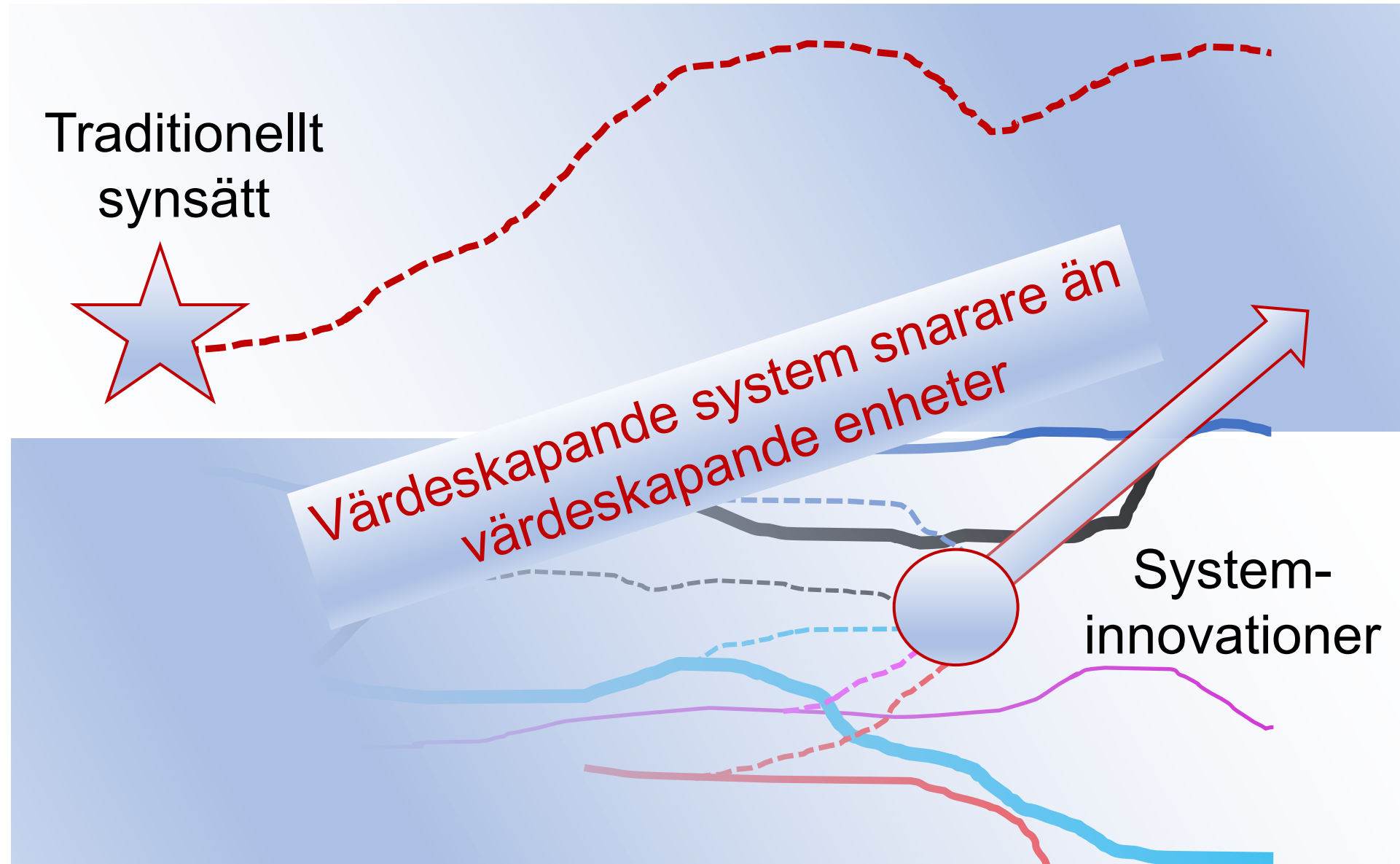
Nätverks- & processintegration (2000-talet)

"Foga samman" → Relationer → Sammanhang

Organisera

Innovations- och förnyelsepotential

Innovationsförlopp

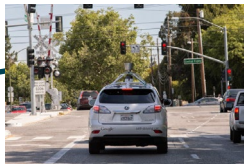
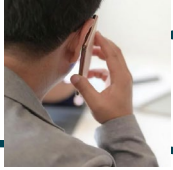

Händelser – orsaker som sammanfaller i tid och rum

Effekter

Orsaker

Tid

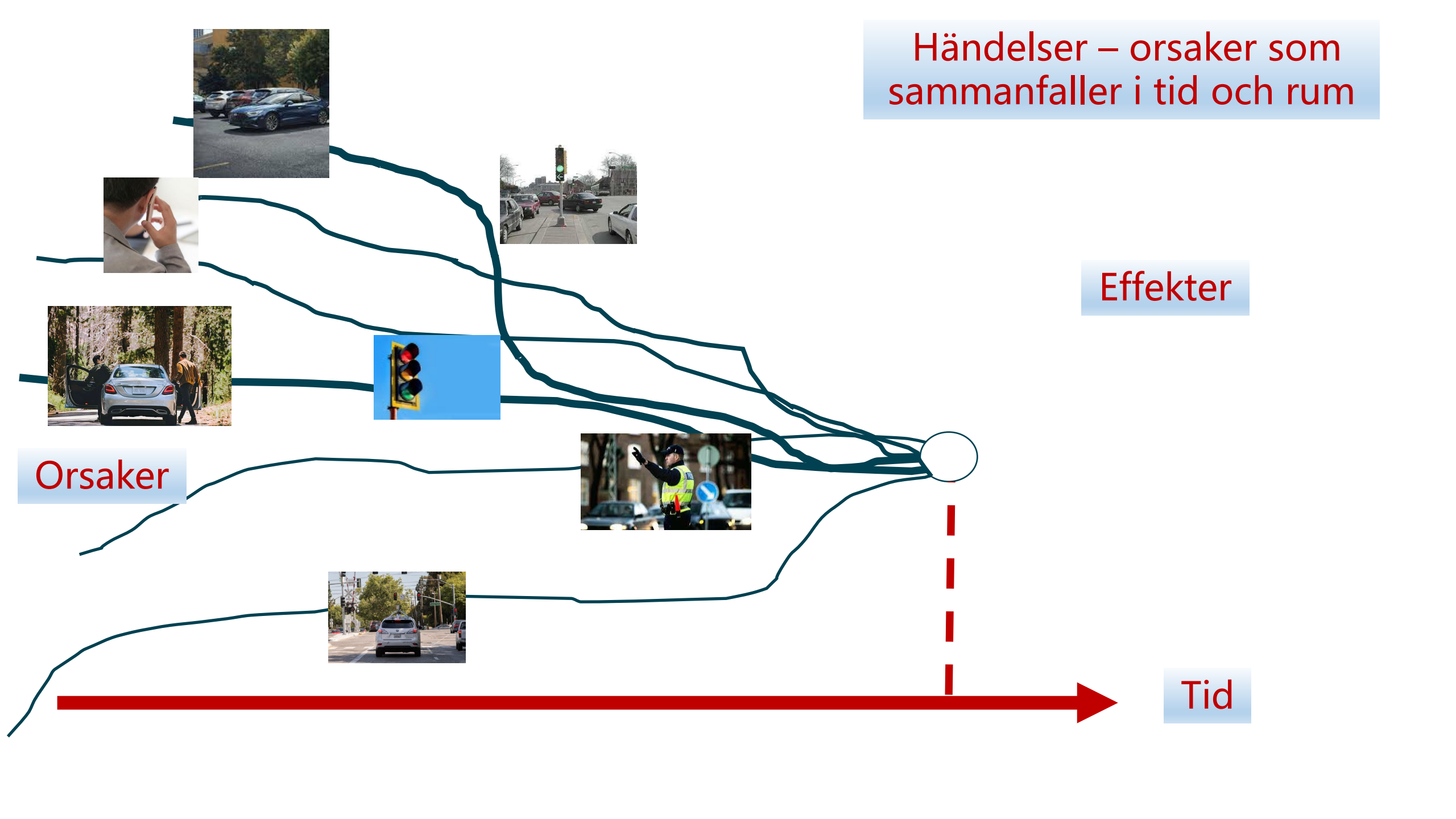

Händelser – orsaker som sammanfaller i tid och rum

Effekter

Orsaker

Tid

System som orsaker

Effekter

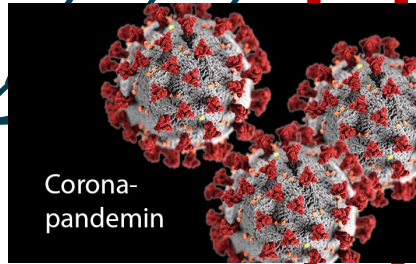
Orsaker

Tid

2021 CALENDAR

JANUARI	FEBRUARI	MARS	APRIL
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31

System är ...

... perfekt utformade för att producera exakt de situationer och effekter de ger upphov till.

Vanligen oavsiktligt – av det enkla skälet att inget har utformat dem för att producera någonting över huvud tagit.

System utformas spontant, genom självorganisering, via design och uppfattas olika av olika personer

Vi ser situationerna och effekterna – men vi ser inte systemen som producerar dem – jfr t ex politiska debatter

Den svenska vaccintrullningen

Sjukvården

Arbetslivet

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Folkhälsomyndigheten

Sveriges
Kommuner
och Regioner

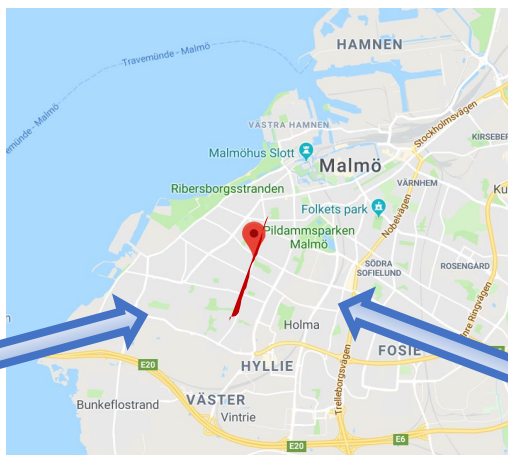

sveriges
företags
hälsor

Bellevuevägen i Malmö

**Prisskillnaden för likvärdiga hus på ömse
sida gatan är 600 – 900 TSEK ($\approx 10 - 20 \%$)**

*I Sverige är all utbildning,
även högskolan, gratis! Det
är inte tillåtet att betala för
att gå i en viss skola!*

Fem steg mot samordningsinnovationer på systemnivå

Mellanrum på Sahlgrenska universitetssjukhuset

Värdevisionen – vilket är löftet vi **som ska levereras** och till vem eller vilka? Det som ska infrias genom innovationen!

Systemkunskaperna – via studiebesök, konferenser etcetera utanför ordinarie "ärenden" – och även med andra aktörerna.

Relationskrädderiet – nätverksbaserade relationer över olika gränser (organisatoriska, professionella, geografiska med flera ...).

Intressenterna – vilka påverkas av innovationen eller effekter vi vill förändra – hur och på vilka villkor? Vilka vill förändras?

Perspektivvalen – ur vilka perspektiv betraktar och söker vi efter det relevanta? Vilken anslutning till problem/utmaningar?

Sälj inte på andra en lösning! Samskapa den!

Kvinnan i det organisatoriska mellanrummet

Mars 2015

"Det är aldrig någon som gör något fel. Aldrig. När man så att säga spårar bakåt. Det är ingen som har gjort något fel."

Hon hamnade mellan stolarna kan man säga. [...] Jag kan inte behålla henne. Jag har inget lagligt stöd för det.